

Tárgytematika / Course Description

Építészettörténet - örökségvédelem

NGB_EV001_1

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Veöreös András

Félév / Semester: 2019/20/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

Az építészettörténeti korszakok megismerése. Az örökségvédelmi alapfogalmak tisztázása, a műemlék-helyreállítás szakszerű folyamatának áttekintése. Az egyes építészeti korszakok kiemelkedő magyarországi emlékeinek megismerése, és a felújításukhoz kapcsolódó örökségvédelmi szempontok megfogalmazása.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

- 1) Az építészettörténet fogalma, célja. A műemléki érték fogalma.
- 2) A történeti építészet, mint a műemlékvédelem alapja
- 3) Az európai építészettörténet főbb korszakai I. (mezopotámia, egyiptom, görög, római, ókeresztény, bizánc, romanika, gótika).
- 4) Az európai építészettörténet főbb korszakai II. (reneszánsz, barokk, klasszicizmus, romantika, eklektika, szecesszió, modernizmus).
- 5) Az örökségvédelem célja, fogalma, eszközrendszere. A műemlék-helyreállítás folyamata.
- 6) Óskori és római kori emlékek a Kárpát-medencében – a régészeti feltárások.
- 7) A középkori Magyarország templomai – középkori templomok, templomromok helyreállítása.
- 8) Középkori várak – várak, várromok helyreállításának aktuális kérdései. Reneszánsz kastélyok a Kárpát-medencében és helyreállításuk.
- 9) Barokk egyházi építészet – templomterek helyreállításának kérdései.
- 10) Barokk kastélyok Magyarországon – belső terek restaurálása.
- 11) A magyar klasszicista építészet emlékei, romantika, eklektika. A korszak emlékeinek helyreállítása.
- 12) Magyar népi építészet – a falvak örökségi értékei és helyreállításuk.
- 13) A XX. század építészeti értékei – a megőrzés kérdései.
- 14) zárthelyi

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

A félév során egy zárthelyi van, pótlása a vizsgaidőszak első hetében. A zárthelyin beugró feladat nevezetes magyarországi műemlékek képről való felismerése.

Féléves feladat: Egy felújított vagy felújításra váró épület műemléki szempontú bemutatása. Történet, műszaki állapot, javasolt beavatkozások, szükséges hatósági engedélyek, karbantartási feladatok. Környezetmérnök hallgatóknak különös tekintettel az épület környezeti adottságaira, építőmérnököknek a tartószerkezeti kérdésekre.

Beadási határidő: szorgalmi időszak utolsó hete

Pótlás: vizsgaidőszak első hete

Alíráás megszerzésének feltétele:

Legalább elégséges zh és a féléves feladat legalább elégséges szintű teljesítése. Közepes vagy jó zh és féléves feladat átlaga esetén megajánlott jegyet lehet kapni.

A félév írásbeli/szóbeli vizsgával zárul.

A féléves jegyet a zh átlag, a féléves feladat és a vizsgajegy 1/3-1/3-1/3 arányban adja ki.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

Rados Jenő: **Magyar építészettörténet**. Műszaki Könyvkiadó. Budapest. 1961.

Útmutató épített és tárgyi örökségünk megóvásához. Szerkesztette: Káldi Gyula és Várallyay Réka. Kulturális Örökségvédelmi Hivatal – Teleki László Alapítvány. Budapest. 2004.

Ajánlott irodalom:

Dercsényi Dezső: **Románkori építészet Magyarországon**. Magyar Helikon. 1972.

Entz Géza: **Gotische Baukunst in Ungarn**. Corvina/Magyar Helikon. 1976.

Feuerné Tóth Rózsa: **Reneszánsz építészet Magyarországon**. Magyar Helikon/Corvina. 1977.

Zádor Anna: **A klasszicizmus és a romantika építészete Magyarországon**. Magyar Helikon/Corvina. 1981.

Gerő László: **Várépítészetünk**. ???

Gerő László: **Ostromverte várak**. Corvina Kiadó. 1969.

Gerő László: **Magyar várak**. Műszaki Könyvkiadó. Budapest. 1968.

Genthon István: **Magyarország művészeti emlékei**. Corvina Kiadó. 1974.

Pamer Nóra: **Magyar építészet a két világháború között**. Terc Kiadó. Budapest. 2001.

Merényi Ferenc: **A magyar építészet 1867-1967**. Műszaki könyvkiadó. Budapest. 1970.

Déry Attila, Merényi Ferenc: **Magyar építészet 1867-1945**. Urbino Kft. 2000.

Gerő László: **Építészeti műemlékek**. Műszaki Könyvkiadó. Budapest. 1959.

Műemlékvédelem. In: Szentkirályi Zoltán, Détsy Mihály: **Az építészet rövid története**. Műszaki könyvkiadó. Budapest 1986.

Karták könyve. Műemlékvédelmi dokumentumok gyűjteménye. Szerkesztette: Román András. Icomos Magyar Nemzeti Bizottság. Budapest. 2002.

Műemlékvédelem törvényi keretek között. Történetek az intézményes műemlékvédelem 120 évéből. Szerkesztette: Tamási Judit. Országos Műemlékvédelmi Hivatal. Budapest. 2001.

Zádor Mihály: **Műemlékek konzerválásának új módszerei**. Műszaki Kiadó. Budapest. 1983.

Román András: **487 bekezdés és 617 kép a műemlékvédelemről**. Terc kiadó. Budapest. 2004.

Fátrai György: **Történeti tetőszerkezetek**. Terc Kiadó. Budapest. 2008.

Bajza József: **Szemrevételezéses épületdiagnosztika**. Terc Kiadó. Budapest. 2006.

Szabó Bálint: **Történeti tartószerkezetek illusztrált szakszótára**. Kriterion-Utilitas. Cluj-Napoca. 2005.

Szabó Bálint: **Történeti tartószerkezeti beavatkozások**. Utilitas Kiadó. Cluj-Napoca. 2012.

Déry Attila: **Történeti szerkezettan**. Terc kiadó. Budapest. 2002.

Déry Attila: **Történeti anyagtan**.

Sobó Jenő: **Középítéstan I-II**. Jubileumi reprint kiadás. Soproni Egyetem Faipari Mérnöki Kar. Építéstan Tanszék. Sopron. 1998.

Winkler Gábor-Szabó Péter: **Építészettörténet (e-jegyzet)**